1860.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag 22 November.

[illegible] maandagen, donderdags en zaturdags. [illegible] Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure. [illegible] prijs per drie maanden is ƒ 3, franco per post ƒ 3,30. [illegible] van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS: DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte, doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent; met 35 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant. Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

[illegible] van woensdag avond 8 ure.

Aankondigingen

VAN HET RIJK, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN.

De burgemeester en wethouders van Vlissingen,

doen te weten, dat door den raad dier gemeente, in zijne vergadering van den 29 augustus 1860, is vastgesteld de volgende WIJZIGING van het besluit tot heffing van een haven- en kaaigeld in de gemeente Vlissingen.

De gemeenteraad van Vlissingen,

Gezien het besluit van den 22 april en 24 september 1856, tot heffing van een haven- en kaaigeld van schepen en vaartuigen, die in een der havens van de gemeente Vlissingen binnen komen, goedgekeurd bij koninklijk besluit van den 30 october 1856, no. 54.

In aanmerking nemende, dat de ondervinding heeft doen zien, dat eene wijziging van dat besluit noodzakelijk is.

Besluit:

[illegible] 4e alinea van het tarief, luidende: „zeeschepen dieper [illegible] dan 4.2 nederlandsche el, de dokhaven binnen loo[illegible] f 0,04" te doen vervallen en daarvoor in plaats te lezen: [illegible]schepen en andere vaartuigen, die, zoo door hunnen diepgang als breedte, zonder bezwaar de Westerhaven niet kunnen binnenloopen en daardoor van de dokhaven gebruik moeten maken f 0,02.

De verordening voor de heffing van het haven- en kaaigeld, vastgesteld den 22 april en den 24 september 1856, blijft ten [illegible]

Aldus vastgesteld door den gemeenteraad van Vlissingen, [illegible] augustus 1860.

De burgemeester,
J. W. CALLENFELS.
De secretaris,
P. FORBES WELS.

Behoort bij het koninklijk besluit van den 28 october 1860 no. 50.

Mij bekend,
De minister van binnenlandsche zaken,
(get.) S. VAN HEEMSTRA.

Accordeert met het origineel,
De secretaris generaal bij het ministerie van binnenlandsche zaken,
(get.) J. SCHRöDER.

Voor eensluidend afschrift, voo veel het geëxtraheerde aangaat.

De secretaris-generaal,
(get.) J. SCHRöDER.

Voor extract conform,
De griffier der staten van Zeeland,
(get.) S. VAN DER SWALME.

En is hiervan afkondiging geschied waar het behoort, den 18 november 1860.

De burgemeester en wethouders van Vlissingen,
J. W. CALLENFELS.
De secretaris,
P. FORBES WELS.

BEKENDMAKING.

De burgemeester en wethouders van Veere c. a. maken bij deze bekend, dat op vrijdag den 30 dezer maand, des middags 12 ure, ten raadhuize aldaar, in het openbaar zal worden overgegaan tot de uitloting van *twintig nommers à tien gulden* ieder, der achterstallige loopende schulden, ten laste derzelve gemeente.

Veere, den 19 november 1860.

De burgemeester en wethouders voornoemd,
SNIJDER, burgemeester.
J. P. VAN DEN HEUVEL, secret.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 21 november.

Door [illegible] commissie uit het provinciaal geregtshof in Zeeland is heden na afgelegd examen toegelaten als kandidaat-notaris, de heer L. L. Woutersen alhier.

---

* Heden middag ten 12 ure passeerde de reede van Vlissingen het koninklijk engelsche yacht Osborne, komende van Antwerpen, waarop zich H. K. K. M. de keizerin van Oostenrijk bevindt, die zoo als men weet, zich met een zeer talrijk gevolg *naar Madera* begeeft. *Van de batterijen der vesting* werd op de gebruikelijke wijze gesalueerd.

[illegible] infanterie ingedeelde vreemde vrijwilligers, bestemd voor de dienst in onze kolonien, zich te Vlissingen op zijne wachtpost door een geweerschot het leven benomen. De kogel was door den kap van het schilderhuis heen gedrongen.

In de heden gehoudene zitting van de tweede kamer, is in plaats van het aangehoudene art. 54 van de wet op de regterlijke inrigting, een *door den heer Dullert voorgesteld* amendement aangenomen, waarbij is bepaald dat het aantal en de bezoldiging der leden van de arrondissements regtbanken nader bij de wet zullen worden vastgesteld. Daarna is met 45 tegen 14 stemmen aangenomen art. 63, na het verwerpen van amendementen der heeren van Heiden Reinestein en van Veen.

Art. 63 luidt als volgt: Er zijn vijf geregtshoven, waarvan de zetels zijn te 's Hertogenbosch, Arnhem, 's Gravenhage, Amsterdam en Leeuwarden.

* Uit Utrecht schrijft men ons dd. 18 dezer:

Dezer dagen zag het eerste jaarlijksche verslag, door den *hoogleeraar* F. C. Donders, directeur van het Nederlandsch gasthuis van ooglijders, over die instelling uitgebragt, het licht. Daar ik het van belang acht er de algemeene aandacht op te vestigen, deel ik er u het volgende uit mede.

Hoe kort ook bestaande, draagt die instelling reeds goede vruchten, en beantwoordt zij aan haar tweeledig doel: behandeling en verpleging van behoeftige en minvermogende ooglijders, en onderwijs in de oogheelkunde.

Op twee wijzen wordt hulp verleend. Aan allen, die zich aanmelden, worden consultatien gegeven en kosteloos geneesmiddelen uitgereikt. Van dezen vorm van behandeling, polykliniek of stedelijke kliniek genoemd, wordt vooral gebruik gemaakt door de inwoners der stad, die zich na ingewonnen advies *naar hunne woningen terug begeven. Doch ook* uit andere provincien is het getal aanzienlijk van hen die op deze wijze geholpen worden. Van den 6 november 1858 tot den 1 januarij 1860 werden er ongeveer 10,000 consultatien aan 873 personen gegeven. In bijkans alle gevallen, waarin men geen verouderde kwaal te bestrijden had, werden de operatien met genezing beloond. „Op allertreurigste wijs steekt daarbij af het overgroot aantal van verouderde gebreken, waartegen de kunst niets meer vermogt. Volslagen blindheid en daarbij onherstelbaar, was in 45 gevallen ontstaan, waar eene tijdige en welingerigte behandeling 't gezigtsvermogen zou hebben gered. In 120 gevallen daarenboven werd blijvende stoornis geconstateerd van belangrijken aard, terwijl volkomen herstel had kunnen verkregen worden. En tegenover deze 160 gevallen kwamen slechts 32 voor, waarvan de noodlottige uitgang aan eene ongeneeslijke ziekte moest worden toegeschreven. Deze cijfers spreken luide; zij toonen aan dat minstens bij 75 pct. der *onherstelbare blinden* het verlies van 't gezigtsvermogen had kunnen worden verhoed. Voor een deel moge dit treurig einde aan zorgeloosheid en vooroordeel der lijders zelven te wijten zijn; voor een grooter deel nog draagt 't gemis aan de vereischte kennis der genees- en heelkundigen daarvan de schuld."

De hulpmiddelen van 't onderwijs namen toe, en steunden het onderwijs dat in de verschillende vakken gegeven werd. De belangstelling was steeds klimmende. Niet alleen werd de inrigting door nederlandsche doctoren bezocht en het onderwijs door hen genoten, maar uit Rusland, Zweden, Engeland, Italie, Zwitserland en vooral uit Duitschland kwamen verschillende doctoren herwaarts, meestal, alvorens hunne praktijk of 't leeraarsambt te aanvaarden, „*niet slechts om een vlugtig bezoek te brengen*, maar dikwijls om verscheidene weken of maanden van de gelegenheid tot verdere ontwikkeling, door deze instelling geboden, een dankbaar gebruik te maken."

Men verzekert dat de eerste grondslagen van een wetsontwerp op het middelbaar onderwijs gelegd zijn. Het toezigt en bestuur zullen zooveel mogelijk toevertrouwd worden aan der zake kundige personen, zoo in het algemeen bestuur als in het gemeentelijk toezigt.

Het wets-ontwerp op de bewaarscholen, waarvan gedurig sprake is geweest en waarvan onderscheidene artikelen aan het oordeel van de inspecteurs van het lager onderwijs zijn onderworpen, ontmoet zoo vele zwarigheden, dat daarvan in *de eerste jaren nog niets zal komen.* (*Rotterd. courant.*)

De Amsterdamsche courant meldt dat eenige der voornaamste firmas in den fondsenhandel aldaar zich tot gedeputeerde staten van Noordholland hebben gewend of zullen wenden met een adres, houdende gemotiveerd verzoek, dat genoemd collegie zijne goedkeuring niet verleene aan het besluit van den gemeenteraad van Amsterdam, in zake de conversie der stedelijke schuld.

Men schrijft uit Luxemburg, dat in het wetsontwerp betreffende de verkiezingen, dat door de regering bij de staten is ingediend, het beginsel der regtstreeksche verkiezingen wordt gehuldigd.

Uit Maastricht wordt het overlijden gemeld van den heer Engelen, roomsch katholiek priester aldaar, die om zijn zachtzinnig en menschlievend karakter algemeen bemind werd. Zijn dood heeft te meer indruk gemaakt, omdat men ze beschouwt als een gevolg der aandoeningen, onder welke zijn gevoelig gestel gebukt ging, nadat hij den onlangs aldaar ter dood veroordeelden Nathans in zijne laatste oogenblikken had bijgestaan. Toen hij vóór twee jaren de zelfde diensten bewees aan een mede ter dood veroordeelden, kostte die taak hem reeds eene zeer ernstige ziekte.

De belgische regering heeft, volgens De verbroedering, de toezegging ontvangen van den heer C. Leemans te Leyden, directeur van het museum Sieboldt, dat hij haar met vergunning van de nederlandsche regering eene verzameling japansche zeldzaamheden zal aanbieden. Deze zal geplaatst worden in het museum van wapenen en oudheden der belgische hoofdstad.

Te Londen heeft zich onder de benaming van Pneumatic dispatch company eene maatschappij gevestigd met een kapitaal van 250,000 p. st., om brieven en kleine pakjes door middel van luchtpersing door onderaardsche buizen te vervoeren. Zoo zullen dan weldra in de ingewanden dezer reusachtige stad zich bewegen de electriciteit (voor de telegrafie) het water (voor de waterleiding) het gas, de reizigers en het vee (door middel der onderaardsche spoorwegen, waarvan wij vroeger meer breedvoerig gesproken hebben) en nu door middel der nieuw opgerigte maatschappij de brieven en kleine pakjes. (*Ned. stoompost.*)

Alvorens Napels te verlaten, heeft Garibaldi aldaar de volgende bekendmaking aan het publiek gerigt: „Ter algemeene kennis wordt gebragt, dat te Caprera geene andere dan gefrankeerde brieven door mij zullen worden aangenomen."

Necrologie.

Den 13 dezer overleed de als letterkundige bekende heer K. J. R. van Harderwijk. Te Noordwijk-Binnen woonachtig en zich tijdelijk te Leyden bevindende, bezweek hij, op 38jarigen leeftijd, aan eene ongesteldheid, door welke hij lang geleden had. Hij was lid der Maatschappij der nederlandsche letterkunde, en hield zich o. a. met de voortzetting van van der Aa's biographisch woordenboek onledig.

Kerk- en schoolnieuws.

De heer J. Herman de Ridder, predikant bij de remonstrantsche gemeente te 's Gravenhage, heeft voor het beroep naar Rotterdam bedankt.

Marine en leger.

Zr. Ms. schroefstoomschip Cornelis Dirks, onder bevel van den luitenant ter zee der 1e klasse J. F. Koopman, op reis naar Curaçao, is den 18 dezer door tegenwind genoodzaakt geweest Portsmouth binnen te loopen. Alles was wel aan boord.

—)(Men schrijft ons uit 's Hage:

De serganten tamboer, die in gevolge Zr. Ms. besluit van 10 dezer no. 59 bij de korpsen infanterie en het regement grenadiers en jagers de tamboer majoors vervangen, zullen behoudens het distinctief hunner graad gekleed en uitgerust zijn als de korporaals tamboer, uitgenomen dat het belegsel der zwaluwnesten, voor den sergeant tamboer van goud is, en hunne lakensche kleeding in het algemeen als die der onderofficieren; verder zullen zij de soldij genieten als thans voor den tamboer majoor bepaald is, en de toelage voor het kleeding- en reparatiefonds, op den voet als de overige onderofficieren van het wapen der infanterie.

Het heeft Z. M. den koning behaagd toe te staan, dat de gewone sabelkwast aan de manschappen van de tirailleurcompagnien uitgereikt, door deze zoo in als buiten dienst gedragen wordt.

Burgerlijke stand.

Middelburg.

Eerste huwelijks-afkondiging den 18 dezer: P. Castel, jm. 25 jaar, met M. Wondergem, jd. 26 j. W. van Loon, jm. 26 j. met C. Muller, jd. 31 jaar.

Vlissingen, van 10 tot 17 november.

Gehuwd: J. de Meulder, jm. 37 j. met M. T. Zegers, jd. 34 j. H. P. Pillault, jm. 25 j., met M. S. C. Durt, jd. 22 j. P. J. Herreman, jm. 21 j., met J. C. Nyland, jd. 28 j. C. H. Visser, jm. 48 j., met G. J. Beijerling, wed. J. J. Wondergem, 37 jaar.

Bevallen: W. van der Meer geb. Driessen, z. C. J. Polij geb. van Loo, z. Z. Ort geb. Lourier, z. G. Hutchison geb. Tanis, z. T. J. de Clercq geb. van Loo, d. C. J. Ratelband geb. Slootmans, d. L. C. Goddefroy geb. Janssen, z. L. Elderfiel geb. van Vlaanderen, d. C. Jonker geb. de Ruyter, d. (doodgeb.) M. de Haan geb. Marijs, d. C. J. Corveleyn geb. Bos, z. H. Persoon geb. van Graafeiland, d.

Overleden: H. Friends, wed. van J. K. Palier, 71 j. P. Buitenmann, man van L. P. van Hoek, 30 j. J. F. van Hoek, d. 3 m. P. Tavenier, man van M. C. Dhont, 58 j. G. Verseput, d. 7 m.

Goes, van 10 tot 17 november.

Bevallen: M. Proos geb. Keukelaar, z. E. Vonk geb. Goedhart, d. M. de Dreu geb. Goud, d. A. Robijn geb. Cuduy, z. W. Leenpoel geb. Benjaminse, d. G. Meeuwse geb. Vermeule, d. E. van Boven geb. Kousemaker, z.

Overleden: D. Nonnekens, man van J. Wijers, 25 j. P. van Hese, z. 15 d.

Zierikzee, van 10 tot 17 november.

Bevallen: A. M. Rensen geb. van Setten, z. M. Keeleman geb. de Paauw, z. M. de Rijke geb. Weda, z. C. van Duivendijk geb. Gebuis, z.

Overleden: M. Edenborn, vrouw van J. Letzer, 61 j. R. J. Sigmond, z. 7 m. A. P. Tromp, weduwe C. A. van Dishoeck, 63j. D. Compiet, jd. 79 j.

Hulst, van 1 tot 15 november.

Bevallen: M. F. Coppens geb. Matthijs, d. M. P. de Maat geb. Rotteveel, z.

Overleden: J. J. van Hecke, man van A. E. de Jonghe, 59 j. M. L. Volleman, d. 3 j. P. J. Rottier, z. 9 j. E. de Schepper, vrouw van J. Annaert, 53 j.

Thermometerstand.

19 nov. 's av. 11 u. 36 gr.
20 „ 's morg. 7 u. 36 „ 'smidd. 1 u. 42 gr. 'sav. 11 u. 36 gr.
21 „ 's morg. 7 u. 34 „ 'smidd. 1 u. 41 gr.

Staten generaal.

TWEEDE KAMER.

Bij de maandag voortgezette behandeling van het wetsontwerp op de regterlijke inrigting, was art. 54 aan de orde, hetwelk werd aangehouden tot na de afdoening van de geheele § 2 der 2e afdeeling, over de *arrondissements regtbanken*.

Op art. 56 (bepalende dat de vonnissen der regtbanken aan hooger beroep zijn onderworpen, ten ware het onderwerp der vordering beneden f 600 is, of het geschil de uitvoering van vonnissen der kantonregters betreft) stelde de heer Olivier voor, het daarin genoemd bedrag op f 400 te verminderen.

De minister van justitie zeide dat door het amendement het verband tusschen de beide competentien van kantongeregten en regtbanken verbroken zou worden. In theorie mag men aannemen dat alle zaken appellabel zouden wezen; maar in praktijk was dit ondoenlijk, omdat de kosten van het appèl dit zouden beletten.

Nadat de heer van der Linden de meening had uitgedrukt dat het amendement zou strekken in het belang van het verkrijgen van goed regt, werd dit met 38 tegen 23 stemmen verworpen en het artikel zelf aangenomen.

Toen art. 59 aan de orde was, luidende:

„De arrondissements regtbanken vonnissen in eersten aanleg over alle misdrijven, waarvan de kennisneming niet aan de kantonregters of den hoogen raad is opgedragen.

Overtredingen der zaken van rijksbelasting zijn aan de regtsmagt der arrondissements regtbanken onderworpen.

Over de burgerlijke vordering van kosten en schade, mits zes honderd gulden niet te boven gaande, alsmede over elken anderen eisch tot betering, ingesteld door de beleedigde partij die zich in het geding over de strafzaak gevoegd heeft, doen de regtbanken gelijktijdig met de strafzaak uitspraak.

Hare vonnissen zijn niet aan hooger beroep onderworpen, wanneer tegen het misdrijf geene andere straf bedreigd is dan eene geldboete van niet meer dan twee honderd gulden, het zij die straf al dan niet gepaard gaat met gevangenisstraf, de geldboete vervangende, ofwel met verbeurdverklaring of last tot vernietiging of onbruikbaarmaking van eenig voorwerp, of met last tot slechting of opruiming van tot stand gebragte of aangevangen werken."

stelde de heer van [illegible] Reinestein eene motie van orde voor, ter beslissing van het beginsel of er al of niet appèl in strafzaken behoort te worden vastgesteld. Na de daartegen geopperde bezwaren trok hij die motie echter in. Bij de daarna voortgezette beraadslagingen over het artikel werd het hooger beroep in strafzaken breedvoerig besproken, en stelde de heer Elout van Soeterwoude voor er aan toe te voegen eene nieuwe alinea, strekkende om van kapitale strafzaken, met uitsluiting der andere regtbanken, door die in de hoofdplaats van de *provincie of het rijk te doen kennis nemen*.

De heer Wintgens bestreed zoo wel de regeringsvoordragt als het amendement. De dubbele feitelijke behandeling van strafzaken kwam hem zeer bedenkelijk voor, en hij vreest dat de voorgedragene theorie niet aan het oogmerk zal beantwoorden. De voorloopige instructie, meent hij, gaat men zwak en onvoldoende maken, en men bederft de behandeling in eersten aanleg ter verwezenlijking der geliefkoosde theorie van het appèl. Spreker verwees zoo wel naar zijne in druk uitgegevene beschouwingen, als naar die van den heer Vaillant en andere deskundigen.

De minister van justitie verdedigde de voordragt en zette de beginselen uiteen. Hij verklaarde het appèl niet te kunnen prijs geven in het belang eener regelmatige strafregtspleging en schetste in het breede de voordeelen van zijn voorstel, zijnde hoofdzakelijk spoed en deugdelijk onderzoek, gepaard met mindere kosten. Hij ontleedde daarna de *bedenkingen van de tegenstanders, en opperde ten slotte eenige* bedenkingen tegen de voorstellen van den heer Elout van Soeterwoude.

Aan het einde zijner rede verdedigde hij nog met kracht het door hem voorgestane denkbeeld, verklaarde te kunnen begrijpen het vooroordeel, dat zich hecht aan het onderscheid tusschen zware en ligtere zaken, en begreep dat het nuttig kon zijn dat vooroordeel te eerbiedigen, hoewel hij geloofde dat zijn voorstel een zuiver beginsel van strafregtspleging bevatte. Maar hij kon niet toegeven dat in de 19de eeuw in Nederland de volksvertegenwoording uit vooroordeel aan het volk den eenigen waarborg tegen regterlijke dwaling zou durven ontnemen.

Door art. 59 af te stemmen, omdat daarin het beginsel van appèl opgesloten is, zou zijns inziens, de kamer zich schuldig maken aan eene omkeering van het bestaande. Had de kamer het appèl afgeschaft, dan zou zij, naar zijn oordeel, een *zwaren slag hebben toegebragt aan het vertrouwen van het* nederlandsche volk in de regtvaardigheid van de strafregtspleging.

Dingsdag is art. 59 na zeer uitvoerige discussie aangenomen met 39 tegen 30 stemmen, na het verwerpen van amendementen *van de heeren van Goltstein en Elout van Soeterwoude*.

Buitenlandsche tijdingen.

Amerika.

Volgens een telegram uit New-York van den 7 dezer is de heer Lincoln, de kandidaat der republikeinsche partij, verkozen tot president van de Vereenigde staten, en de heer *Hamlin tot vice-president*.

Engeland.

Londen 19 november. The court journal wijst er op, dat de eerste der drie ministerraden, die de vorige week alhier hebben plaats gehad, werd gehouden onmiddellijk na de conferentie van den sardinischen gezant met lord Palmerston, zoo dat men het er voor mag houden, dat het nieuwe koningrijk Italie en zijne toekomstige betrekkingen met het buitenland het onderwerp van behandeling in die kabinetsraden hebben uitgemaakt. The morning post deelt dan ook mede dat de *regeringen* van Frankrijk en Engeland zich met elkander hebben verstaan, om in Italie ambassades van den eersten rang te vestigen. Volgens The morning herald echter zou het nog zoo ver niet zijn. Men zegt, volgens dat blad, dat onze regering aan de fransche haar voornemen heeft te kennen gegeven, om het nieuwe koningrijk Italie te erkennen; de keizer der franschen heeft verklaard zich daarbij aan te sluiten, mits die erkenning werd uitgesteld tot de ontruiming van Gaëta door den koning van Napels.

— Lord Derby is wel is waar van zijne laatste ongesteldheid volkomen hersteld, doch naar het gerucht wil, is hij voornemens niet langer als het hoofd zijner partij in het hoogerhuis op te treden. Wie hem als zoodanig zal opvolgen, weet men nog niet, doch dienaangaande zal waarschijnlijk binnen kort eene beslissing genomen worden op het landgoed van den heer Disraeli in Buckinghamshire, waar zich thans een groot aantal leden der conservatieve partij, als lord Stanley, *lord John Manners*, lord Malmesbury, de markies van Salisbury en anderen als gasten bevinden.

— The times bespreekt het belangrijke vraagstuk, door Garibaldi in zijne jongste proclamatie tegen het voorjaar aangeduid, namelijk dat van Venetie, en verklaart wijders de overtuiging te hebben dat in geheel Italie zulk een vijandigen geest tegen Oostenrijk heerscht, dat het den koning zeer moeijelijk zal vallen om den oorlog te ontwijken. Daarenboven meent het blad dat de Hongaren die beweging in Italie zullen ondersteunen door een opstand.

Duitschland.

Berlijn 16 november. De gezondheidstoestand van den koning wordt hoe langer hoe ongunstiger.

— De Augburgsche Allgemeine Zeitung deelt het protest mede, dat Spanje aan de sardinische regering heeft doen toekomen tegen haren inval op het napelsche grondgebied. Indien Spanje, zoo wordt daarin gezegd, deze schending van het volkenregt met stilzwijgen voorbij ging, dan zou daarin zoo goed als eene abdicatie gelegen zijn van zijne regten, die zij evenzeer verpligt is te verdedigen als het wettige bestaan eener dynastie, welke door de heiligste banden met koningin Isabella vereenigd is. Het beroept zich voorts op de tractaten van 1759, zoowel door Sardinie als geheel Europa erkend. De tractaten, die het openbaar regt uitmaken, dat ten grondslag dient van het evenwigt in Europa, kunnen door het algemeen stemregt, zoo als het thans in zuidelijk Italie toegepast wordt, niet vernietigd worden. Europa zal in zijne betrekkingen van natie tot natie nimmer een staatkundig criterium toelaten, dat aan alle wettige regten en internationale verdragen den bodem inslaat.

Terwijl de spaansche regering zich verder in zeer afkeurende bewoordingen over Sardinies handelwijze uitlaat, brengt het in herinnering, dat de reeks gebeurtenissen in Italie begonnen is met een aanval op de wettige regten van een onschuldigen wees, in den persoon van hertog Robert I, terwijl de inval op het pauselijk grondgebied en de verovering van de Beide Sicilien eene voortzetting zijn van dat werk.

Frankfort 16 november. Naar men uit Munchen verneemt, is het vertrek der keizerin van Oostenrijk uit Weenen uitgesteld ten gevolge eener bloedspuwing, welke die vorstin heeft gehad.

Frankrijk.

Parijs 19 november. In de vorige week is alhier een vlugschrift uitgekomen onder den titel „De keizer paus." Het is door eenen gewezen dagbladschrijver van ultra-democratische denkwijze geschreven en geeft den raad om in Frankrijk eene nationale kerk op te rigten, welke niet den paus, maar den keizer tot hoofd zou hebben. Le constitutionnel komt nadrukkelijk tegen het denkbeeld op, en ziet daarin eenen toeleg om Frankrijk van de kerk te scheiden.

„Wij houden voor zeker — zegt dat ministeriele blad — dat het gouvernement, hetwelk de stevige steun voor het pausdom is geweest, even weinig instemt met degenen welke Frankrijk van de kerk willen afscheiden, als met degenen die de godsdienst aan de zaak eener partij willen vast knoopen."

— Het stoffelijk overschot van keizerin Maria Louisa zal van Parma naar Frankrijk worden overgevoerd, zoodat aan de leden van het keizerlijk gezin alleen het lijk van den hertog van Reichstadt zal ontbreken.

— Reeds een geruimen tijd geleden was er sprake van een geheim tractaat, hetwelk keizer Napoleon voornemens zou geweest zijn, met den onder-koning van Egypte te sluiten. Thans is daarvan op nieuw sprake en wel in dien geest, als of dit tractaat nu werkelijk tot stand zou gekomen zijn.

— De prins van Oranje wordt hier verwacht. Z. K. H. zal waarschijnlijk aan de jagtpartijen te Compiègne deelnemen.

Italie.

Uit Gaëta is geen belangrijk nieuws ontvangen; de toestand zoo wel van de belegerden als van de belegeraars bleef onveranderd en kan nog betrekkelijk lang duren als de eersten niet ontmoedigd worden. Intusschen wordt de toestand der vesting als zeer gunstig voor hen afgeschilderd; het bombardement aan de zeezijde wordt verhinderd door Frankrijk, en aan de landzijde gaat het gepaard met schier onoverkomelijke zwarigheden. Kunstwerken, die gevoegd zijn bij de natuurlijke ligging der plaats, maken haar bijna onbereikbaar voor het geschut. Alle bastions enz. zijn in de rotsen aangelegd, en de bevolking trekt zich terug om plaats te ruimen aan de troepen.

Na de laatste voordeelen, door de belegeraars behaald, moeten deze twee batterijen hebben opgerigt, waarvan zij zich het beste gevolg voorstellen. Uit Turyn zijn getrokken kanonnen volgens een nieuw systeem aangekomen, welke als uitmuntend geroemd worden.

Koning Frans II heeft weder eene belangrijke teleurstelling gehad. Hij schijnt de bedoeling gehad te hebben om in de pauselijke staten de daarheen getrokkene troepen te zijner beschikking te houden, maar Frankrijk heeft er anders over beslist, en volgens een telegram uit Rome moeten die 16.000 soldaten repatrieren, krachtens eene overeenkomst tusschen den generaal de Goyon en de sardinische militaire bevelhebbers. In die schikking wordt zelfs niet eens gewag gemaakt van den paus of zijne wereldlijke magt.

— Te Napels schijnen eenige ongeregeldheden plaats gehad te hebben. Eene troep onruststookers hieven in den avond van den 12 dezer in de Toledostraat, de kreten aan: Leve Garibaldi! Wij willen Garibaldi! De nationale garde heeft die troepen echter uit een gejaagd. Er zijn eenige geweren gelost op burgers, en daarbij moeten twee dooden zijn gevallen, terwijl er verscheidenen verwond zijn. Er hebben vele in hechtenisnemingen plaats gehad.

— Een der bladen van Turyn maakte voor eenige dagen een ontwerp bekend, betreffende eene aanzienlijke uitbreiding van het sardinische leger. Dit blad zegt thans, dat het decreet nopens deze aangelegenheid reeds geteekend is, doch het zegt tevens dat zijne eerste opgave overdreven was. De vermeerdering is zoodanig, dat het aantal regementen van linie gebragt zal worden op 80, met 4 regementen grenadiers; het aantal regementen der genie zal 4 bedragen, dat der koninklijke karabiniers 12, der kavallerie 80, der artillerie 26, der equipage treinen 6, terwijl de bersaglieri 60 bataillons zullen uitmaken.

Hetzelfde blad meldt dat de sardinische regering geene leening behoeft te sluiten voor de bijeenkomst van het nieuwe parlement, daar zij voldoende hulpmiddelen heeft om te kunnen wachten tot dat de vertegenwoordiging bijeen is.

Handelsberigten.

Graanmarkten.

Amsterdam 21 november.

Tarwe en gerst onveranderd.

Raapolie op zes weken f 43¾. Lijnolie op zes weken f 34¼.

Middelburg 20 november.

Patentolie f 45½. Raapolie f 43½. Lijnolie f 34¼ per vat op zes weken.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 21 november.

Nederland.	Certific. Werkelijke schuld	$2\frac{1}{2}$ pct.	$62\frac{1}{8}$
	dito nationale dito	3 „	$75\frac{1}{2}$
	dito dito dito	4 „	—
	Aand. Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$ „	130
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5 „	$101\frac{3}{4}$
	Certific. Hope & co.	4 „	$77\frac{1}{4}$
	dito dito 1855, 6de serie	5 „	$96\frac{1}{8}$
	dito	6 „	$57\frac{1}{4}$
	Aand. spoorweg		207
	Leening 1860 (contant)	$4\frac{1}{2}$ „	$89\frac{3}{4}$
[illegible]	Schatkistobligatien	4 „	—
Spanje.	Obligatien	$1\frac{1}{4}$ „	$40\frac{3}{8}$
	dito binnenlandsch	3 „	$47\frac{5}{8}$
	Certific. coupons bewijzen		—
	Crediet instelling		—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5 „	$45\frac{1}{8}$
	dito amsterdamsche	5 „	$67\frac{3}{4}$
	dito nationale	5 „	$53\frac{1}{8}$
	dito 1847/1852	$2\frac{1}{2}$ „	$24\frac{3}{4}$
	Bank actien	3 „	652
Belgie.	Certificaten bij Rothschild	$2\frac{1}{2}$ „	—
Portugal.	Obligatien	3 „	$45\frac{1}{8}$
	dito nieuwe	3 „	$43\frac{1}{2}$
Grenada.	dito		$13\frac{1}{2}$
Venezuela.	dito	$2\frac{1}{4}$ „	20
Illinois.	dito	7 „	$91\frac{1}{4}$
Mexico.	dito	3 „	$20\frac{3}{16}$

Londen, 20 november, ten 12 ure. Consols 93⅛.

Weenen, 20 nov. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 66,20.

Parijs, 20 nov. (slotpr.) 4½ pct. compt. —,— 3 pct. 70,25

Boekbeschouwing.

De vrienden van den land- en tuinbouw onder de dieren, als natuurlijke verdelgers van allerlei ongedierte; door [illegible] *Gloger. Naar den derden hoogduitschen druk, bewerkt door E. C. Enklaar. Prijs 75 cent. Ter* [illegible] *bij regtstreeksche aanvrage, de 12 exx. à 65 cent,* [illegible] *per stuk.*

Beknopt leesboek voor landbouwers en scholen over de vrienden van den land- en tuinbouw, enz., (als voren). Prijs 20 cent. De 12 exx. f 2, de 25 f 3,90, de 50 f 7,50.

Zoo er eene dwaling is, die met regt eene volksdwaling (popular fallacy, zeggen de Engelschen) mag genoemd worden, het is voorzeker [illegible] het zoogenaamd »schadelijk gedierte." Het gemis aan de noodigste natuurkundige kennis van het nut, 't welk de onderscheiden diersoorten bestemd zijn te doen en ook werkelijk doen, zoo lang de mensch niet met zijne waanwijsheid tusschen beide treedt om de weldadige orde der natuur en de wijze inrigting van de schepping te verstoren en te bederven, openbaart zich niet alleen bij den boer en den burger, maar ook bij den meer beschaafde, ja zelfs bij de regenten en regentjes die over het nederlandsche volk gezag uitoefenen. Is het waar dat al onze kennis de vrucht is van waarneming, wij kennen dan ook de oorzaak onzer onwetendheid in velerlei opzigt; zij is gelegen in het niet of slechts gebrekkig waarnemen van de feiten en verschijnselen die zich, 't zij in de natuur, 't zij in de zamenleving der volken voordoen, en van de wetten waardoor zoo wel de eene als de andere beheerscht wordt. In de natuur is niets toevallig noch willekeurig, zoo lang de mensch zich onthoudt van de wetten tegen te werken die de voorzienigheid voor de instandhouding van al het geschapene heeft vastgesteld; en wanneer de mensch, door hetgeen hem in de natuur schadelijk voorkomt te bestrijden, dikwerf oneindig meer kwaad te voorschijn roept dan hij had willen voorkomen, maakt hij zich tot zijne eigene schade aan eene verkeerdheid schuldig, die te verderfelijker wordt naar mate zij in algemeenheid wint, en dan, juist uit hoofde van hare algemeenheid, voor wijsheid wordt aangezien.

Sedert eeuwen ziet men den mensch, 't zij opzettelijk en met eene goede bedoeling, 't zij uit loutere baldadigheid, uit moord- en vernielzucht, of ook uit enkel liefhebberij, krijg voeren tegen de vleermuizen, mollen, wezels, uilen, kraaijen, musschen, spreeuwen, padden, mieren enz., omdat men ziet of meent te zien dat deze vrienden van den land- en tuinbouw soms eenig nadeel doen; maar hetgeen men niet ziet is dit, dat men daardoor zelf oorzaak is van een veel grooter kwaad, waarover steeds in toenemende mate geklaagd wordt, de schrikbarende vermenigvuldiging van de vijanden van land- en tuinbouw — het [illegible] ongedierte.

Iedere poging om ons de verkeerdheid van zoodanige handelwijze te doen inzien, verdient daarom te worden toegejuicht. De ijverige Enklaar heeft zich op nieuw verdienstelijk gemaakt door de vertaling der beide aangehaalde werkjes van dr. Gloger. Wij zouden die hoogst nuttige, voor ieders bevatting berekende boekjes in aller handen wenschen, vooral in die der landbouwers en van hunne kinderen, opdat wij te spoediger verlost mogten worden van de volksdwaling, die ten aanzien van het zoogenaamd »schadelijk gedierte" heerscht. Zij zullen er uit kunnen leeren hoe verkeerd zij handelen wanneer zij vleer- en spitsmuizen, mollen, wezels, uilen, kaauwen, spreeuwen enz. vervolgen en dooden, of toelaten dat die door de hunnen vervolgd en gedood worden; zij zullen de vleermuizen in het leven laten, die bij iedere hunner maaltijden minstens een dozijn meikevers nuttigen en door de nachtvlinders van zeer schadelijke rupsen te vangen, dezer te groote vermenigvuldiging tegengaan, 't geen anders niet zou geschieden, vermits de vleermuizen hun werk verrigten terwijl de gevederde vijanden der vlinders slapen; zij zullen achting krijgen voor de zoo erg miskende en ondankbaar vervolgde mol, die jaarlijks vele mudden wormen, larven, slakken en ander ongedierte verslindt, 't welk groot nadeel aan allerlei gewassen toebrengt. (In Silezie redde eenige jaren geleden een verstandig landbouwer een koolzaadveld van 25 bunders, 't welk door eene ontzettende menigte wormen was aangetast, door er zoo veel mollen op te brengen als hij voor geld slechts magtig kon worden.) Wanneer men weet dat er onder de insectenetende vogels zijn die, zoo als bijv. de mees, jaarlijks tusschen 200,000 en 300,000 insecten-eijeren eten, 't geen nog maar een gedeelte van haar voedsel uitmaakt, 't welk overigens in rupsen bestaat, dan zal men de goddelooze dwaasheid leeren inzien van voor vermaak meezen te vangen en die in eene kooi tot werkeloosheid en een kwijnend leven te doemen.

Maar wij willen geene meerdere voorbeelden uit den schat van wetenschap, die deze werkjes bevatten aanvoeren, want het doel dezer aankondiging is, om vooral de landbouwers op te wekken om zich die werkjes, of één van beiden (want het tweede is een beknopt en voor ieder verstand bevattelijk uittreksel uit het eerste) aan te schaffen, ten einde te leeren, wie hunne wezenlijke vrienden zijn en hoe zij zich zelven vijandig zijn door deze hunne vrienden uit onwetendheid of baldadigheid te vervolgen en te dooden; zij zullen voor weinige stuivers eene kennis kunnen opdoen, die de uitgaaf welligt honderdvoudig ieder jaar zal vergoeden; zij zullen er door te weten komen welk groot nut wordt te weeg gebragt door zoogdieren, als de vleermuizen, mollen, wezels enz.; door vogels, als de buizerds, torenvalken, uilen, kaauwen, musschen, spreeuwen, duiven enz.; door kruipende dieren als de padden, hagedisschen, kikvorschen enz.; door sommige insecten zelfs, als roofkevers, mieren, hommels en bijen; zij zullen leeren inzien dat alle deze dieren eer beschermd dan vernield behooren te worden.

De klagt dat er te weinig gelezen wordt, geldt vooral den boerenstand. Intusschen is het niet te ontkennen dat vele boeken over den landbouw voor den eenvoudigen landman òf te geleerd, òf te langwijlig, òf te kostbaar zijn. Maar hier niets van dat alles. Voor 20 cents (of zoo ge met u vijftigen 50 exemplaren koopt, voor 15 cents) koopt ge een leesboekje, 't welk voor iedereen verstaanbaar en vol praktische wijsheid is, en voor welks lezing ge slechts één, of zoo ge niet tot de vlugge lezers behoort, twee van de lange winteravonden behoeft te besteden, die op het land maar al te veel in ledigheid worden doorgebragt.

Maar niet enkel voor landbouwers zijn deze boekjes geschreven, ook de burgers en meer beschaafden behooren er kennis van te nemen, willen zij van de dwalingen genezen worden die zij omtrent zoogenaamd schadelijk gedierte met het gansche volk gemeen hebben. Ik wenschte het in handen van allen die op den gang der volksopvoeding eenigen invloed hebben, zoo wel van geestelijken, als van schoolopzieners en schoolonderwijzers, welke laatsten er een voortreffelijk hulpmiddel in zullen vinden om aan den eisch der schoolwet te voldoen, die wil dat op alle lagere scholen onderwijs zal worden gegeven in de kennis der natuur. Het grootere der beide werkjes toch, is eene uitnuntende handleiding bij zoodanig onderwijs; het kleinere kan als geschenk aan de meergevorderde leerlingen voor goed gedrag of voor goed volbragten leertijd, groot nut stichten. Ook zoude ik wenschen dat ieder burgemeester eener plattelandsgemeente het grootere ter hand nam, ten einde de wezenlijk nuttige vogels goed te leeren onderscheiden van de schadelijke, en zoo doende te kunnen voorkomen dat de gemeenteraden in hunne verordeningen tegen de vermenigvuldiging van schadelijk gevogelte niet tevens de hoogst nuttige in den ban doen.

Maar ook nog hooger geplaatsten kunnen hun voordeel doen met het werkje van Gloger. Onze wetgevers zullen na het gelezen te hebben misschien wel eens gaan twijfelen aan de doelmatigheid, bijv. van de premie van 80 cents, bij de jagtwet uitgeloofd voor het dooden van een buizerd, *wanneer zij vernemen dat deze vogel jaarlijks ten minste* 6000 à 8000 muizen verslindt (daarom wordt hij ook wel muisvalk genoemd) en dat de meening als of de buizerd voor het jagtveld schadelijk zou zijn, een vooroordeel is, vermits het den buizerd, — van alle roofvogels de plompste, langzaamste en logste, — aan de noodige behendigheid, snelheid en kracht ontbreekt, om bijv. een patrijs te vangen behalve wanneer dit door den jager gewond of door koude bevangen is, terwijl het behoud van eenen zeer enkelen jongen haas, dien het den buizerd soms gelukt te vangen, niet opwegen kan tegen het nadeel 't welk het dooden van eenen buizerd te weeg brengt, die, ware hij in het leven gebleven, eenige duizende muizen zou hebben vernield. Welligt komt men dan tot de overtuiging dat men ten aanzien van dit en van andere in de jagtwet opgenoemde roofdieren even zeer gedwaald heeft als ten opzigte van den wezel, op wiens kop mede bij de jagtwet eene premie gesteld is. In de jaren 1852—1857, werd de aanzienlijke som van f 26,534 uit de schatkist betaald voor het vangen van 88449 wezels, (in 1855 werden 25689 wezelmoorden met premien uit de schatkist beloond!) En wat is het gevolg geweest van die slagting? Dat de klagten over het schrikbarend vermenigvuldigen der voor den landbouw zoo schadelijke veldmuizen steeds luider en luider werden, zoo dat de regering zich genoopt heeft gezien om geene premien meer te geven voor het vangen van voor de jagt zoogenaamd schadelijk gedierte, behalve voor vossen en enkele roofvogels; een besluit waarvoor alle landbouwers haar dankbaar mogen zijn.

Het boekje van dr. Gogel is een waar volksboek, omdat het leering bevat voor hoog en laag, voor die zich beschaafd achten, en voor die op zulken naam geen aanspraak maken. Niemand kan het zonder schade voor eigen kennis en beschaving ongelezen laten, en menigeen zal, na het gelezen te hebben, met den schrijver instemmen, die zijn werkje aldus besluit: »indien men dit (het beschermen van de dieren die hier als vrienden van den land- en tuinbouw worden voorgesteld), in 't vervolg zoo algemeen doet als men ze sedert eeuwen uit onkunde en ligtzinnigheid vervolgd heeft, dan zullen weinige jaren reeds voldoende zijn om de schaden te ontgaan en te voorkomen, die nu met ieder jaar toenemen en dreigender worden. Ongelukkig kan en mag men niet verwachten dat de gevolgen eener zoo lang voortgezette bezondiging tegen de schoonste en wijsste inrigtingen der natuur, ook bij de erkenning daarvan, plotseling zullen ophouden; maar gelukkig daarentegen is de wereld van hooger hand *zóó* ingerigt, dat in dit opzigt één jaar van verstand meer goed kan maken, dan vele jaren van menschelijke dwaasheid bedorven hebben."

Zeetijdingen.

Sedert 16 dezer zijn ter reede van Vlissingen gepasseerd, bestemd voor Antwerpen: *Rose*, gez. Rhodes, *Amy*, gez. Garbod, *Areal*, gez. Cawthron, *Crocus*. gez. Javits, *Demaris*, gez. Weatherill, *Mary*, gez. Broadhead, *Mary*, gez. Sylvas, allen van Londen; *Sarah Bridge*, gez. Owens, *Clemens*, gez. Bouwens, *Espoir*, gez. C. Durand, allen van Villa Nova; *Skulda*, gez. Kundsa, Bordeaux; *Kleiodambt*, gez. Smith, *Hortense*, gez. . . ., beiden van Riga; *Sophia*, gez. Andrews, Zante; *Victorine Melani*, gez. Davis, Camillas; *Heres*, gez. Durand, Spanje; *Sarah Mary*, gez. Smith, St. Domingo; *Aelos*, gez. W. Ships, Dublin; *Nestor*, gez. White, Shields; *Earl of Sunderland*, gez. Grain, Cronstadt, *Rosa*, gez. . . ., Havanna; *Betsy*. gez. Baine, Bonos; *Rival*, gez. Richards, Charleston; *Jehu*, gez. Smith, Sephalona; *Tramp*, gez. Jeffery, Galatz; *Belladone*, gez. Groult, Camillas; *Archimedes*, gez. Lajana. Buenos Ayres; *Eclipse*, gez, Watkinson, Londen; *Ernestine*, gez. Bessac, Nantes; *Alhambra*, gez. Robison, Callao; *Emilie*, gez. Liedekker. Riga; *Louis de Geer*, gez. Pethersen. Bordeaux.

Den 18 dezer: *Grameopolli*, gez. Parrel, Callao; *Auguste Marie*, gez. le Blanc, Camillas; *Hannah*, gez. Ihnen, Villa Nova. Den 20 dezer: *Europa*, gez. Boldt, *Noordstar*, gez. Hartog, beiden van Riga: *Antiqua Packet*, gez. Meijers, St. Domingo; *Hiram*, gez. Roelfsema. Rio Janeiro; *Frederika*, gez. Svenoen, Livorno; *Roberto*, gez. Jacarino, Napels.

Op den zelfden dag passeerde aldaar. voor Gent bestemd: *Magnete*, gez. Dahl, Hernosand; *Euphemie*, gez. Morgbut, *Leontine*, gez. Curier, beiden van Camillas; *Euphrasie*, gez. Speckens, Villa Nova. Voor Brussel: *Willem III*, gez. Fisch, Villa Nova; *Canton*, gez. Austwick, Londen; *Alerte*, gez. Manga, Bordeaux. Voor Dendermonde: *Eleonore*, gez. Brighton, Villa Nova; *Jane Griffith*, gez. Edwards, Liverpool; *Lark*, gez. Radding, Dublin: *Cornelia*, gez. Stasse, Bergen.

Voor Vlissingen: *François*. gez. van Eyk, *Adriana Franciska*, gez. van Eyk, beiden van New Castle.

Den 18 dezer als bijleggers gearriveerd: *Stranger*, gez. Cooper, Sunderland naar Ostende; *Catharina*, gez. H. Tamphe, Rotterdam naar Newcastle; *d' Artagnan*, gez. J. Delalanne, Riga naar Havre; *Amélie*. gez. Ancyon. Luconne naar Amsterdam; *Klaassina Arendina*, gez. Bekkering, Sunderland naar Genua, welke laatste te Vlissingen behouden heeft aangebragt, de equipage van de engelsche bark *Intrepid*. die door het volk in zinkenden staat verlaten was; *Jeune Elvina*, gez. Cavin, Nantes naar Neuwcastle; *Jane Cockerill*, gez. Andrews, Baltimore naar Rotterdam.

In averij: de engelsche schooner *Margareth*, gez. Painter.

Middelen van vervoer.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in November.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Donderdag	22	's morg.	7 ure.	Vrijdag	23	's morg.	11.30
Vrijdag	23	„	7,30	Zaturdag	24	„	5,30
Zaturdag	24	„	8	Zondag	25	„	6 ure.
Zondag	25	„	9	Maandag	26	„	6
Maandag	26	„	9,30	Dingsdag	27	„	7
Dingsdag	27	„	10,30	Woensdag	28	„	7
Donderdag	29	„	11,30	Vrijdag	30	„	9,45
Vrijdag	30	„	6				

Weldadigheid.

Met dankzegging ontvangen bij ds. Slotemaker, voor de noodlijdenden aan de Hoofdplaat, van A. Z. f 2,50.

Voor de Syrische christenen is sinds de vroegere opgaaf nog ontvangen door ds. Taats, van v. d. P. f 1 en een pak goederen; van C. S. f 5; van mej. B. f 2,50; van V. f 5; van eene vrouw en haar dochter f 1,50; van C. A. v. d. P. f 1; van A. Z. f 2,50; van de Christelijke jongelingsvereeniging f 4,50; van eene dienstbode f 3; van N. N. f 5; uit de collecte 18 november. nieuwe kerk, voormiddag, van K. f 2,50; van S. een muntbiljet f 10; van A. B. f 2,50; van M. f 2; van W. f 0,25; van een onbekende f 2,50; voorts nieuwe kerk nam., van N. N. f 1, en nieuwe kerk avond, van K. J. A. f 1; van mej. S. een pak kleederen; uit Vlissingen een pak goederen, van een onbekende een jas; van S. f 1. Door ds. Pekelharing, van N. N. f 10; van een onbekende f 5; van S. een muntbiljet f 50; van een onbekende 2 coupons à f 1,23¼ en f 3,96. Door

ds. van der Scheer, van B. f 5; van W. K. *uit de collecte Oostkerk* voorm. f 1, van E, f 2,50. Door mevr. Snouck Hurgronje, Schorer, van H. f 0,50; van Z. een banknoot a f 25, en van X. IJ. een muntbiljet f 10. Door mevr. van der Feen, Ackermans, van J. f 6; van IJ. Z. f 8; van X. een coupon werk. schuld a f 14,85. Door mej. van Teylingen, van X. f 1,50. Door mej. Snouck Hurgronje, van N. N. f 2,50; van Z. een pakje diverse kleedingstof, en van N. N. een roode shawl.

De ondergeteekenden betuigen bij dezen hunnen welgemeenden dank voor de vele en velerlei gaven die zij ten behoeve van de zwaar beproefde Christenen in Syrie mogten ontvangen, en vertrouwen dat de mildheid waarmede aan hen die verre zijn, is welgedaan, slechts een prikkel te meer zal zijn om ook voor de hulpbehoevenden, in onze nabijheid met *onbekrompenheid de hand der liefde te ontsluiten.* De kleedingstoffen, wier transport tot Rotterdam door gunstige beschikking van de Middelburgsche stoomboot-directie van alle kosten werd vrijgesteld, zijn reeds verzonden, en nog heden hopen wij aan z. exc. den minister van buitenlandsche zaken de ontvangen gelden *ter verdere bezorging* over te maken.

Middelburg 21 november 1860.

B. J. H. TAATS.
K. R. PEKELHARING.
P. A. v. D. SCHEER.
J. E. SNOUCK HURGRONJE, SCHORER
E. C. v. D. SCHEER, HACHMEESTER EEKHOUT.
J. C. v. D. FEEN, ACKERMANS.
A. H. SNOUCK HURGRONJE.
M. J. v. TEYLINGEN.

Voor de noodlijdenden in Syrie is door ds. van Toorenenbergen te Vlissingen in dank ontvangen: van N. N. f 10, V. f 2,50, M. f 2,50, C. f 2,50, N. N. f 2,50, L. f 1, R. f 2,50, S. f 4, W. f 5. N. N. f 2,50, N. N. f 3,50, V. f 5, S. f 5, M. f 2, B. f 2,50, N. N. f 10, P. f 2,50, V. f 3,96, N. N. f 1, H. f 5, S. f 1, C. f 5, K. f 0,35, B. f 2,50, V. f 4, M. f 2,50, W. f 5, H. f 5, W. f 2.50, K. f 1,25, D. f 2,47, B. f 5, M. f 2, N. N. f 3, Fam. v. G. f 7,50, van Div. f 5,96, te zamen f 130,53. Nog van B. een deken en twee hemden; T. een deken, twee hemden en een doek.

Advertentien.

Ondertrouwd:

N. DEKKER,
Weduwn. van S. HUVERS,
met
P. VAN POELJE,
Weduwe van H. MULDER.

Vlissingen,
den 22 November 1860.

Eenige kennisgeving.

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER H. P. JANSEN, Echtgenoot van L. BOUMAN.

Middelburg, 19 November 1860.

Heden overleed Vrouwe EMILIE JACQUELINE FRÉDERIQUE SLICHER VAN DOMBURG, geb. ESSER.

's Hage, den 15 November 1860.

Heden overleed onze geliefde Zuster en Behuwdzuster A. M. SPRENGER, na een langdurend lijden, ten huize van Mevrouw de Wed. SNOUCK HURGRONJE, in den ouderdom van 79 jaar en 9 maanden.

Middelburg,
den 20 November 1860.

J. B. SPRENGER.
C. R. SPRENGER,
geb. BOURDREZ.

Heden overleed ten mijnen Huize ANNA MARGRIETA SPRENGER, in den ouderdom van 79 jaren en 9 maanden. Gedurende bijna 52 jaren aan mijne Familie verbonden, diende zij ons met voorbeeldige gehechtheid, ijver en trouw. Gaarne breng ik bij haar overlijden hulde aan hare nagedachtenis, die bij mij en mijne Familie steeds in dankbare herinnering zal blijven.

Middelburg,
den 20 November 1860.

J. A. M. LAMBRECHTSEN,
Wed. SNOUCK HURGRONJE.

WELDADIGHEID.

De Commissie LOON VOOR WERK te Middelburg roept bij *deze op die genen, welke bij hare inrigting, het zij in of* buiten hare werkplaats, het zij door het pluizen van touw, werk verlangen, zich tot dat einde aan te melden aan het lokaal (zoo veel mogelijk in persoon), alwaar, met uitzondering van Zondag den 25 dezer maand, dagelijks tot de inschrijving der Werklieden zal worden gevaceerd, van Zaturdag den 24 November tot en met Zaturdag den 1 December 1860, telkens van des middags ten 12 tot half 2 ure; met kennisgeving dat zij die nalatig mogten blijven zich binnen den bepaalden tijd aan te melden, gevaar loopen van bij de Commissie in het geheel niet in aanmerking te kunnen komen.

Middelburg, 20 Nov. 1860. De Commissie voornoemd,
A. M. CRAMER, Voorzitter.
HUBERTUS REKKER, Secretaris.

MARINE.

OPENBARE HER-BESTEDING, bij inschrijving, op Woensdag den 5 December 1860, des voormiddags ten 11 ure, van:

Het successivelijk weghalen van 's Rijks Werven en droogе Dok te Vlissingen, van al de gedurende het jaar 1861 voorkomende Mot en Krullen,

volgens de gewijzigde Voorwaarden, welke ter lezing liggen ten Burele van den Hoofd-Ingenieur der Marine aldaar.

De Inschrijvingsbiljetten zullen, op Zegel en behoorlijk *gesloten, uiterlijk op voorschreven dag en uur,* ter Griffie van de Directie der Marine te Vlissingen moeten bezorgd zijn.

Vlissingen, 20 November 1860.

De Directeur en Kommandant der Marine,
DE SMIT v. D. BROECKE.

AANBESTEDING

van LEVENSMIDDELEN, BRAND- en LICHTSTOFFEN enz.,

door het Bestuur der **Godshuizen** te **Middelburg,** op Vrijdag den 23 November 1860, des voormiddags ten 11 ure, in een der Lokalen van het Gesticht no. 1 (GASTHUIS); waarvan de voorwaarden ter lezing liggen in genoemd Gesticht.

AANBESTEDING.

De RENTMEESTER van **Cortgene** is voornemens om op Zaturdag den 1 December 1860, des voormiddags 11 ure, in het Logement DE KORENBEURS, bij P. J. BREKER *te* **Goes,** aan te besteden:

Het BOUWEN van een geheel nieuw BOUWMANS-WOONHUIS en STOOKHUIS, op de Hofstede in pacht bij PIETER DE LOOFF, in den Wissekerkepolder, onder de Gemeente en Ambachtsheerlijkheid Cortgene, met de leverantie van alle benoodigde Materialen, Daggelden enz.

Aanwijzing in loco zal plaats hebben op Donderdag den 29 November e. k., op den middag; terwijl de Bestekken en Teekeningen van stonden aan ter lezing en inzage liggen te Goes, ten Kantore van den Rentmeester voornoemd en bij den Heer Architect LOUIS PHILIP DE LANNÉE DE BETRANCOURT.

De Rentmeester voornoemd,
J. FRANSEN VAN DE PUTTE.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op **HEDEN** (Donderdag), des middags ten *één* ure, op de **Groenmarkt,** te Middelburg, in het openbaar verkoopen eene partij **Eiken-, Greinen-, Dennen- en Roodhout,** geschikt tot Werkhout, eene partij **Zeilen** en hetgeen meer zal worden geveild.

PUBLIEKE VERKOOPING te **Arnemuiden,** op Zaturdag 24 November 1860, des voormiddags ten tien ure, ten overstaan van den Notaris D. VERHULST, van

DE VISCHSCHUIT
DE JONGE WILHELMINA,

groot 50 Tonnen, met derzelver Rondhout, Zeilen, Touwwerk, Netten en verderen Inventaris, welke in verschillende Koopen zal worden geveild.

Op den Verkoopdag aan de Haven te Arnemuiden te zien.

PUBLIEKE VEILING

OP DE

WERF DE VOLHARDING,

op Donderdag 29 November eerstk., 's middags om half *één ure precies, van eene groote partij EIKEN en GREINEN*

SCHEEPSHOUT,

waaronder Eiken Dekbalken, zeer geschikt voor Leggers van Bruggen en herstelling van Beschoeijingen, Eiken Planken, Ribben en Palen, uitmuntend geschikt voor inrigting van Stallen, Klaauwborden, Mestputten, Schuttingen enz.; wijders eene partij Inhouten, breede en smalle Greinen Dekdeelen, geschikt voor Muurplaten, Dorschvloeren enz., en eindelijk eene groote partij

BLOK-, TOUW- EN KETTINGWERK,

een Scheepsgiek, een Greinen Boegspriet uit een stuk, divers Rondhout en eene aanzienlijke partij

SCHEEPS-IJZER,

waaronder Knieën, Banden, Staven, Bouten enz. enz.

OPENBARE VERKOOPING door den Notaris WOUTERSEN, Zaturdag 1 December 1860, 's namiddags 2 ure, binnen deze Stad, op het **Hofplein,** van de aldaar aan de Kerkelijke Administratie toebehoorende **Boomen, Tronken, Rasters, Metselwerk enz.**

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Vrijdag den 7 December 1860, des *voormiddags ten* 11 ure, in het na te meldene te verkoopen Huis, in het openbaar te koop aanbieden:

1. Door verandering van Betrekking, een **HUIS en Erve** met **Tuin,** zijnde eene **HERBERG** genaamd **Het Wafeltje,** staande en gelegen aan den Seis-straatweg, in de Gemeente Grijpskerke, gemerkt numero 86, Kadastraal bekend sectie B numeris 51 en 52, ter inhoudsgrootte van 8 R. 60 Ellen.
   Jaarlijksche Lasten *f* 8,89.
2. **96 Roeden 50 Ellen WEILAND,** gelegen in de Gemeente Biggekerke, in Krommenhoeke, in den Zandputblok, Kadastraal bekend sectie C numero 73, in pacht geweest bij JOB DEKKER.
   Jaarlijksche Lasten *f* 15,62.

Voorschreven Huis is te bezigtigen daags vóór en op den dag van verkoop.

Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris.

VERKOOPING van ongeveer 150 **Olmen BOOMEN** op de Dorpen OOST- en WEST-SOUBURG, Zaturdag 22 December 1860, des voormiddags ten tien ure.

HOUTVERKOOPING op de Buitenplaats **Noordhout,** Vrij dag 28 December 1860.

DE BOEK- EN PAPIERWINKEL enz., van wijlen W. ZIJNEN, Lange Groenewoud te **Vlissingen, VERKOOPT UIT** tegen lage prijzen.

UIT DE HAND TE KOOP
EENE BEKLANTE BROODBAKKERIJ
TE COLIJNSPLAAT,

waarop *f* 2500 als Eerste Hypotheek kan gevestigd blijven. Te bevragen bij C. BOOT, Landbouwer, en den Heer K. J. VAN DEN BUSSCHE, te Cortgene.

TE HUUR tegen Mei a. s. een **ZOMER- en WINTERVERBLIJF, Duinzigt** genaamd, gelegen aan den Rijweg van Vlissingen, met annexe Schuur, Stalling, Tuinmanswoning Bo omgaard enz.

Te bevragen bij de Eigenaars.

TE KOOP **twee zwarte MERRIEPAARDEN.** Adres aan het Bureau dezer Courant.

STEENKOLEN.

IN LOSSING **Engelsche, Schotsche en Brusselsche** voor H. J. DRONKERS

Is wachtende eene Lading **RHURKOLEN.**

GOEDE MEST te Koop aan den Mestput te Vlissingen, à 75 cent per Voer. Te bevragen bij J. BOOGAARD, in de Nieuwstraat aldaar.

EEN PERSOON op 50jarigen leeftijd, gezond en sterk, ongehuwd, Nederd. Hervormd, onderwezen in het Fransch en Hoogduitsch benevens in de Meetkunde en het Topografisch Teekenen, van jongs af opgevoed in Administratie, Boekhouding en Correspondentie, eene nette hand schrijvende en voorzien van goede getuigschriften, zoekt, in of buiten deze Stad, eenige voor hem geschikte betrekking. Reflecterenden gelieven zich, met franco Brieven onder lett. A. B., te adresseren aan het Bureau dezer Courant.

Terstond eene **Dienstmeid** of **Noodhulp** benoodigd, goed kunnende Koken en tevens Huiswerk verrigten. Adres bij de Uitgevers dezer Courant.

Eene bekwame **Dienstmeid,** niet beneden de 25 jaar, benoodigd, Heerenstraat H 125.

Terstond eene **Meid** benoodigd. Adres GEBRs. MILBORN op de Vlasmarkt.

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.